

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VAIKO SITUACIJOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2019 m. gruodžio 30 d. Nr. A1-803
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36 straipsnio 1 dalimi:

1. Tvirtinu Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašą (pridedama).
2. Pripažįstu netekusiu galios Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. gegužės 21 d. įsakymą Nr. A1-221 „Dėl Grėsmės vaikui lygių kriterijų ir grėsmės vaikui lygio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
3. N u s t a t a u, kad:
 - 3.1. šis įsakymas įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.;
 - 3.2. vaikams ir šeimoms, kurioms pagalba pradėta teikti iki šio įsakymo įsigaliojimo pagal grėsmės vaikui lygį, nustatytą vadovaujantis Grėsmės vaikui lygių kriterijų ir grėsmės vaikui lygio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. A1-221 „Dėl Grėsmės vaikui lygių kriterijų ir grėsmės vaikui lygio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, paskyrus šeimai atvejo vadybininką, vadovaujantis Atvejo vadybos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. A1-141 „Dėl Atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“, vaiko situacijos vertinimas neatliekamas ir pagalba vaikui ir šeimai toliau teikiama pagal atvejo vadybos metu parengtą pagalbos planą iki tol, kol, atvejo vadybininko vertinimu, tikslinga teikti kompleksinę pagalbą vaikui ir (ar) šeimai, arba atvejo vadybininkas pateikia motyvuotą siūlymą dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) ar vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo, arba gaunamas pranešimas apie naują galimą vaiko teisių pažeidimą šioje šeimoje.

Sveikatos apsaugos ministras, pavaduojantis
socialinės apsaugos ir darbo ministrą

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2019 m. gruodžio 30 d. įsakymu
Nr. A1-803

VAIKO SITUACIJOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato vaiko, dėl kurio gautas pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą, situacijos vertinimo tvarką, rizikos veiksnius, kurie nustatomi atliekant vaiko situacijos vertinimą, būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio ar vaiko apsaugos poreikio nustatymą.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Apsaugos veiksniai** – veiksnys ar jų visuma, kurie sumažina arba gali sumažinti nustatytų rizikos veiksnių įtaką vaiko saugumui.

2.2. **I krizę patekusi šeima** – šeima, kurioje dėl iškilusių problemų vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą arba turimas vienintelis iš vaiko tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą (toliau – vaiko atstovai pagal įstatymą) negali užtikrinti tinkamo vaiko poreikių tenkinimo, sudaryti sąlygas vaikui sveikai vystytis ir gyventi saugioje aplinkoje, dėl ko kyla vaiko apsaugos poreikis.

2.3. **Rizikos veiksniai** – vaiko funkcionavimo, socialinės aplinkos rizikos veiksniai ir (ar) rizikos veiksniai, susiję su vaiko atstovais pagal įstatymą ir jų santykiais su vaiku, arba jų visuma, kuris (-ie) gali sukelti realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai.

2.4. **Laikinas saugios aplinkos vaikui užtikrinimas** – vaiko laikinas apgyvendinimas jam saugioje aplinkoje dėl kylančio realaus ir tiesioginio pavojaus vaiko fiziniam ir (ar) psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei iki vaiko situacijos vertinimo.

2.5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Atvejo vadybos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. A1-141 „Dėl Atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Atvejo vadybos

tvarkos aprašas), Mobiliųjų komandų sudarymo, specialistų atrankos ir jų darbo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. A1-334 „Dėl Mobiliųjų komandų sudarymo, specialistų atrankos ir jų darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mobiliųjų komandų sudarymo, specialistų atrankos ir jų darbo tvarkos aprašas), 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas).

II SKYRIUS VAIKO SITUACIJOS VERTINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

3. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, anonimiškai bet koku būdu arba žodžiu, arba bet kokiomis nuotolinio ryšio priemonėmis gavęs pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, užpildo Informacijos apie gautą pranešimą, kad galimai pažeistos vaiko teisės, formą (Aprašo 1 priedas). Jei pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą pateiktas raštu, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius užregistruoja raštą ir Aprašo 1 priedo nepildo.

4. Gavę pranešimą apie galimą smurtavimą prieš vaiką, galimai kilusį pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei ar vaiko buvimą jam nesaugioje aplinkoje, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius privalo pranešimo gavimo dieną, tačiau ne vėliau kaip per 6 valandas nuo pranešimo gavimo momento (jei pranešimas gautas iš policijos pareigūnų, ne vėliau kaip per 1 valandą nuo pranešimo gavimo), o gavę pranešimą apie kitą galimą vaiko teisių pažeidimą, kuo skubiau, tačiau ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos, nuvykti į vaiko buvimo vietą, susitikti su vaiku ir jį išklausti dėl aplinkybių, susijusių su pranešimu (kas įvyko, kieno elgesys vaiko atžvilgiu buvo netinkamas, kaip vaikas jaučiasi, kokius poreikius išsako) (išskyrus atvejus, kai vaikas dėl amžiaus, sveikatos būklės, esamos būsenos negali išreikšti savo nuomonės), pagal poreikį įvertinti vaiko gyvenamąją vietą ir (ar) socialinę aplinką bei vaiko santykius su jo atstovais pagal įstatymą (ar santykiai yra teigiami, ar smurtiniai, ar vaiko gyvenamoji aplinka atitinka vaiko poreikius, ar aplinka yra saugi pagal vaiko amžių ir poreikius, ar aplinkoje pastebima kokių nors rizikos veiksnių). Jei yra įtarimų, kad vaikas patyrė smurtą ar jeigu vaikas turi specialiųjų poreikių, raidos ir (ar) kitokių sutrikimų, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius pagal poreikį turi užtikrinti, kad vaikas būtų išklaustas psichologo. Išklauses vaiką, psichologas raštu pateikia Tarnybai arba jos įgaliotam teritoriniam skyriui pokalbio su vaiku turinį

ir jo metu gautą informaciją (nurodyti visus vaiko pateiktus faktus ir aplinkybes, susijusius su pranešimo nagrinėjimu).

5. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius su vaiku bendrauja individualiai, jei reikia, nedalyvaujant vaiko atstovams pagal įstatymą (pavyzdžiui, jei galimas smurtautojas yra vaiko atstovas pagal įstatymą, jei, Tarnybos arba jos įgalioto teritorinio skyriaus nuomone, vaiko atstovas pagal įstatymą daro (gali daryti) įtaką vaiko nuomonei dėl situacijos ir pan.).

6. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius taip pat privalo susitikti su vaiko atstovais pagal įstatymą ir juos išklausti. Jeigu pabendrauti su vaiko atstovais pagal įstatymą nėra galimybės (pavyzdžiui, dėl fizinės ar psichinės jų būklės), jie išklausomi naudojantis elektroninėmis ryšio priemonėmis arba Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius vaiko atstovus pagal įstatymą juos išklauso šioms aplinkybėms išnykus, tačiau ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, per kurias turi būti atliktas vaiko situacijos vertinimas, išskyrus atvejus, kai to neįmanoma padaryti dėl objektyvių priežasčių (pavyzdžiui, vaiko atstovai pagal įstatymą yra dingę, negali bendrauti dėl sunkios sveikatos būklės ir pan.).

7. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, gavę pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, atlieka Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus ir:

7.1. nenustatę vaiko teisių pažeidimo, baigia nagrinėti pranešimą, užpildydami Aprašo 1 priedą, ir su pranešimo apie galimą vaiko teisių pažeidimą nagrinėjimo rezultatais pasirašytinai susitikimo metu arba atsiųsdami Informacijos apie gautą pranešimą, kad galimai pažeistos vaiko teisės (Aprašo 1 priedas), kopiją elektroniniu paštu supažindina vaiko atstovus pagal įstatymą. Jei buvo gautas pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą dėl vaiko, kurio tėvai gyvena skyriumi, o pranešimo apie galimą vaiko teisių pažeidimą aplinkybės, susijusios tik su vienu iš tėvų, su kuriuo gyvena vaikas, kitas tėvas, gyvenantis skyriumi, nenustačius galimo vaiko teisių pažeidimo, su užpildytu Aprašo 1 priedu nėra supažindinamas;

7.2. jei yra akivaizdžiai melagingo pranešimo požymių (pavyzdžiui, pranešta, kad kūdikis nuolat verkia, o šeimoje auga tik paaugliai arba nurodytu adresu vaikai negyvena, arba nurodytu adresu negyvena šeima su vaikais, arba gautas pranešimas apie be priežiūros paliktus mažamečius vaikus, o nuvykus vaikai rasti su vaiko atstovais pagal įstatymą ar panašūs atvejai), priima sprendimą dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatytų priemonių taikymo;

7.3. nustatę vaiko teisių pažeidimus, atlieka vaiko situacijos vertinimą, užpildydami Vaiko situacijos vertinimo anketą (Aprašo 2 priedas);

7.4. jei vaiko situacijos vertinimas atliekamas šeimoje, kurioje vaiko atstovai pagal įstatymą gyvena skyriumi, pildoma Vaiko situacijos vertinimo anketa (Aprašo 2 priedas), tačiau, siekiant užtikrinti asmens duomenų apsaugą, Vaiko situacijos vertinimo anketos 1 ir 2 priedai pildomi atskirai, pateikiant tik to konkretaus vaiko tėvo ar kito jo atstovo pagal įstatymą duomenis. Kitam vaiko tėvui ar atstovui pagal įstatymą šie duomenys nėra teikiami. .

8. Jei pranešimas gautas apie galimą vaiko teisių pažeidimą ugdymo ar kitoje įstaigoje, organizacijoje (pavyzdžiui, vaikai mokykloje susimušė, pedagogas galimai smurtavo prieš visą klasę, vaikui būnant stovykloje prieš jį galimai smurtavo kiti vaikai ir pan.) atliekami Aprašo 4 punkte nurodyti veiksmai ir, negavus kitos informacijos dėl vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą neveikimo ar netinkamo veikimo užtikrinant vaiko teises ir (ar) kitus vaiko teisių pažeidimus, gyvenamoji ir (ar) socialinė vaiko aplinka nevertinama, užpildomas Aprašo 1 priedas, o vaiko situacijos vertinimas neatliekamas. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius per 5 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos informuoja vaiko (-ų) atstovus pagal įstatymą apie galimybę kreiptis pagalbos į savivaldybės socialinių paslaugų įstaigą arba kitą įstaigą, kuriai savivaldybė suteikė įgaliojimus koordinuoti atvejo vadybos procesą ir teikti socialines paslaugas šeimoms savivaldybėje (toliau – socialinių paslaugų įstaiga), suteikia informaciją ir (ar) konsultaciją dėl vaiko teisių ir geriausių interesų užtikrinimo, jei reikia, kreipiasi į policiją ir (ar) imasi kitų būtinų veiksmų (pavyzdžiui, kreipiasi į savivaldybės švietimo skyrių ar pan.). Tačiau, jei pranešimo nagrinėjimo metu gaunama kita pranešime nepaminėta informacija apie vaiko teisių ir teisėtų interesų galimą pažeidimą ar neužtikrinimą (pavyzdžiui, apie galimą tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą netinkamą savo valdžios panaudojimą), atliekami Aprašo 4 punkte nurodyti veiksmai.

9. Vertinant vaiko situaciją vadovaujamasi vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principais, nurodytais Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnyje.

10. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, vaiko situacijos vertinimo metu gavęs naują pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą dėl vaiko, kurio situacija jau yra vertinama, ir jame nurodomi nauji duomenys apie tą patį galimą vaiko teisių pažeidimą, patikslina užpildytą Informacijos apie gautą pranešimą, kad galimai pažeistos vaiko teisės, formą (Aprašo 1 priedas), jei tokia buvo pildoma, vadovaujantis Aprašo 4 punktu, arba, jei Informacijos apie gautą pranešimą, kad galimai pažeistos vaiko teisės, forma nebuvo pildoma (Aprašo 1 priedas), atlieka Aprašo 3 punkte nurodytus veiksmus ir vertina visus nuo vaiko situacijos vertinimo pradžios gautus duomenis apie galimą vaiko teisių pažeidimą. Vaiko situacija turi būti įvertinta per 5 darbo dienas nuo pirmojo pranešimo apie galimą vaiko teisių pažeidimą gavimo dienos.

11. Jei vaiko situacijos vertinimo metu Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius gauna naują pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą dėl vaiko, kurio situacija jau yra vertinama, ir toks pranešimas yra analogiško turinio kaip ir pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą, dėl kurio yra atliekamas vaiko situacijos vertinimas, naujas pranešimas užregistruojamas ir jame nurodyti duomenys įvertinami kartu su jau turimais duomenimis pagal ankstesnį pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą.

12. Jeigu gaunamas pranešimas apie galimą vaiko, dėl kurio jau buvo atliktas vaiko situacijos vertinimas, teisių pažeidimą ir jame nurodomi nauji duomenys, kurie nebuvo vertinami atliekant vaiko situacijos vertinimą, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius atlieka Aprašo 3 ir 7 punktuose nurodytus veiksmus. Jei 6 mėnesių laikotarpiu gaunamas analogiško turinio pranešimas, kuriame nurodomi tie patys duomenys, analogiškai jau išnagrinėtiems, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius pranešimą užregistruoja, įvertina, ar nėra jokių naujų duomenų, ir, jei nėra, prideda jį prie jau atlikto vaiko situacijos vertinimo.

13. Jei, atlikus vaiko situacijos vertinimą, nustatoma būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį arba vaiko apsaugos poreikį, o šeimai jau yra taikoma atvejo vadyba, kitas atvejo vadybininkas neskiriamas. Atvejo vadybininkui, dirbančiam su šeima, ne vėliau nei kitą darbo dieną registruotu paštu arba elektroniniu paštu perduodama informacija apie atliktą vaiko situacijos vertinimą, kaip nustatyta Atvejo vadybos tvarkos aprašo 4 punkte.

ANTRASIS SKIRSNIS VAIKO SITUACIJOS VERTINIMO TVARKA

14. Prieš atlikdami vaiko situacijos vertinimą, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje patikrina, ar anksčiau buvo gauta pranešimų apie galimus vaiko teisių pažeidimus šioje šeimoje (ar buvo gauta pranešimų, ar ne), ar buvo nustatyti vaiko teisių pažeidimai (ar buvo nustatyta vaiko teisių pažeidimų, ar ne), ar vaikui ir (ar) šeimai teikiamos ar buvo teiktos socialinės paslaugos ir (ar) kompleksinė pagalba (ar buvo teiktos socialinės paslaugos ir (ar) kompleksinė pagalba, ar ne, jeigu buvo, kokios socialinės paslaugos ir (ar) kompleksinė pagalba teikta, kokį laikotarpį).

15. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, vertindami vaiko situaciją, užpildo Vaiko situacijos vertinimo anketą (Aprašo 2 priedas) šiuo eiliškumu:

15.1. pirmiausia įvertina, ar yra pagrindas nustatyti vaiko apsaugos poreikį (pagal Aprašo 2 priedo IV skyrių (esant poreikiui – ir V skyrių), t. y. galimus rizikos veiksnius, nurodytus Aprašo II skyriaus trečiajame skirsnyje, bei galimus apsaugos veiksnius, kurie sumažina arba gali sumažinti nustatytą rizikos veiksnių įtaką vaiko saugumui;

15.2. nenustatę vaiko apsaugos poreikio, įvertina, ar yra pagrindas nustatyti būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį (pagal Aprašo 2 priedo V skyrių), t. y. galimus rizikos veiksnius, nurodytus Aprašo II skyriaus trečiajame skirsnyje, bei galimus apsaugos veiksnius, kurie sumažina arba gali sumažinti nustatytą rizikos veiksnių įtaką vaikui;

15.3. užpildo likusias Vaiko situacijos vertinimo anketos (Aprašo 2 priedas) dalis ir abu priedus.

16. Jei, vertinant vaiko situaciją, vaikui kyla realus ir tiesioginis pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, dėl kurio būtina vaiką paimti iš jam nesaugios aplinkos, ar yra Civilinio kodekso 3.254 straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodytų aplinkybių, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius apgyvendina vaiką saugioje aplinkoje Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka, užpildo Vaiko laikino apgyvendinimo aktą (Aprašo 3 priedas) ir atlieka Vaiko situacijos vertinimą – užpildo Aprašo 2 priedą.

17. Jeigu gavus pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą arba vaiko situacijos vertinimo metu vaiko buvimo vieta nežinoma arba, atvykus į pranešime apie galimą vaiko teisių pažeidimą nurodytą vietą, vaiko nerandama, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius išsiaiškina vaiko dingimo aplinkybes (apklausia kaimynus, vaiko giminaičius ar artimuosius, vaiko ugdymo įstaigos ar kitų įstaigų, kuriose reguliariai lankosi vaikas, darbuotojus, ir pan.) ir, kilus įtarimų, kad gali kilti grėsmė jo sveikatai ir (ar) gyvybei ar vaikas yra ar gali būti jam nesaugioje aplinkoje, kreipiasi į policiją raštu arba elektroninėmis ryšio priemonėmis dėl jo paieškos organizavimo, nurodydami vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, turimus duomenis apie vaiko dingimo aplinkybes (pavyzdžiui, kada vaikas buvo matytas paskutinį kartą, ką nurodė vaiką paskutinį kartą matę asmenys ir pan.).

18. Nagrinėdami pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą ir (ar) vertindami vaiko situaciją, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius turi teisę kreiptis raštu arba elektroninėmis ryšio priemonėmis į kitus fizinius ar juridinius asmenis, kurie, Tarnybos arba jos įgalioto teritorinio skyriaus nuomone, gali turėti reikšmingos informacijos (apie vaiko sveikatą, elgesį ir elgesio pokyčius, savijautą, santykius su kitais vaikais ir suaugusiaisiais, poreikius), susijusios su vaiko situacija (pavyzdžiui, į švietimo įstaigų pedagogus, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojus, socialinius darbuotojus, dirbančius su šeima ir pan.), prašydami šią informaciją pateikti. Kreipdamiesi Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius nurodo teisinį duomenų gavimo pagrindą, teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygą, gautinų asmens duomenų apimtį ir kokių tikslų jie naudojami. Prašyti daugiau duomenų, negu reikia pranešimui apie galimą vaiko teisių pažeidimą išnagrinėti ar vaiko situacijos vertinimui atlikti, jie negali.

19. Jei, atliekant vaiko situacijos vertinimą, vaikas yra kitoje, nei jo gyvenamoji ar vaiko teisių pažeidimo vieta (pavyzdžiui, ligoninėje), jei yra galimybė (vaikas dėl amžiaus, sveikatos būklės gali išreikšti savo nuomonę), Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius pirmiausia pabendrauja (jei yra galimybė, susitinka, jeigu susitikti galimybės nėra, bendrauja elektroninėmis ryšio priemonėmis) su vaiku, aptaria situaciją (kas įvyko, kas vaiko atžvilgiu elgėsi netinkamai, kaip vaikas jaučiasi, kokius poreikius išsako, taip pat kitas vaiko nurodomas aplinkybes), po to bendrauja su vaiko atstovais pagal įstatymą ir (ar) specialistais, teikiančiais vaikui, kurio situacija vertinama, pagalbą, aptaria nagrinėjamą situaciją, situacijos aplinkybes, vaiko atstovų pagal įstatymą ir specialistų nuomonę apie situaciją, vaiko savijautą ir sveikatos būklę, galimus problemų sprendimo būdus.

20. Jei dėl objektyvių priežasčių vaiko nuomonės dėl situacijos, susijusios su galimais vaiko teisių pažeidimais, išklaudyti neįmanoma (sunki vaiko sveikatos būklė, dėl trauminės patirties vaikas nekalba ir pan.), vaiko situacija vertinama neįsklausius vaiko nuomonės, siekiant kuo skubiau užtikrinti vaikui saugią aplinką ir inicijuoti pagalbos teikimą.

21. Su vaiko, dėl kurio gautas pranešimas apie galimą vaiko teisių pažeidimą, kartu negyvenančiais (pavyzdžiui, nustatyta globa (rūpyba), gyvena su skyrium gyvenančiu vienu iš tėvų) broliais ir seserimis Tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius gali pabendrauti dėl situacijos, susijusios su galimais šio vaiko teisių pažeidimais, jei, Tarnybos arba jos įgalioto teritorinio skyriaus nuomone, jie gali turėti informacijos, reikšmingos nagrinėjant pranešimą ar vertinant vaiko situaciją (apie vaiko savijautą, atskleistas paslaptis, santykius su šeimos nariais). Tokiu atveju turi būti įvertinta, ar nagrinėjant pranešimą ar vertinant vaiko situaciją būtina išklaudyti nepilnamečius brolius ir seseris ir ar tai atitiks geriausių išklausoamo vaiko interesus. Pirmiausia, siekiama apsaugoti nepilnamečius vaikus nuo nepagrįsto ir nebūtino įsikišimo į jų gyvenimą. Broliai ir seserys išklausomi susitikus su jais ir jų atstovais pagal įstatymą sutartoje vietoje (šeimos namuose, Tarnybos arba jos įgalioto teritorinio skyriaus patalpose).

22. Atlikus vaiko situacijos vertinimą, gali būti nustatomas būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikis arba vaiko apsaugos poreikis.

23. Jei, vertindami vaiko situaciją, Tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius nenustato būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį ar vaiko apsaugos poreikį, jie baigia vaiko situacijos vertinimą ir pasirašytinai susitikimo metu supažindina vaiko tėvus ar kitus jo atstovus pagal įstatymą su Vaiko situacijos vertinimo anketa arba pateikia susipažinti užpildytos Vaiko situacijos vertinimo anketos kopiją elektroniniu paštu. Jei, vertinant vaiko situaciją, paaiškėja, kad vaikui ir (ar) šeimai reikėtų tam tikros pagalbos ar paslaugų dėl kylančių ar vaiko atstovų pagal įstatymą išsakytų poreikių paslaugoms ir pagalbai gauti, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis

skyrius raštu, vadovaudamiesi Atvejo vadybos tvarkos aprašo IV skyriumi, kreipiasi į vaiko gyvenamosios vietos savivaldybės administracijos skyrių, atsakingą už socialinių paslaugų teikimą, ir perduoda socialinių paslaugų poreikį pagrindžiančią informaciją – Vaiko situacijos vertinimo anketos kopiją.

24. Jei, atlikus vaiko situacijos vertinimą, nustatoma būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius ne vėliau kaip kitą darbo dieną inicijuoja atvejo vadybininko paskyrimą Atvejo vadybos tvarkos apraše nustatyta tvarka.

25. Atlikus vaiko situacijos vertinimą, vaiko atstovai pagal įstatymą pasirašytinai supažindinami su užpildyta ir užregistruota Vaiko situacijos vertinimo anketa (Aprašo 2 priedas). Vaiko atstovai pagal įstatymą susipažinimo su Vaiko situacijos vertinimo anketa metu gali pateikti nuomonę dėl Vaiko situacijos vertinimo anketoje (ne)nurodytų galimo vaiko teisių pažeidimo aplinkybių ir (ar) siūlyti pašalinti klaidingai Vaiko situacijos vertinimo anketoje nurodytus asmens duomenis. Jei vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą nesutinka su atliktu vaiko situacijos vertinimu ir jame nurodytais sprendimais, jie gali pateikti atskirą nuomonę, surašytą laisva forma, kuri pridedama prie užpildytos Vaiko situacijos vertinimo anketos.

26. Vaiko atstovai pagal įstatymą su užpildyta ir užregistruota Vaiko situacijos vertinimo anketa (Aprašo 2 priedas) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo anketos užregistravimo dienos pasirašytinai supažindinami jiems atvykus į Tarnybą arba jos įgaliotą teritorinį skyrių, taip pat vaiko atstovai pagal įstatymą gali kreiptis raštu arba elektroninėmis ryšio priemonėmis į Tarnybą arba jos įgaliotą teritorinį skyrių, prašydami Vaiko situacijos vertinimo anketa atsiųsti jiems elektroniniu paštu, ir ją pasirašę elektroniniu parašu nusiųsti elektroniniu paštu subjektui, iš kurio ją gavo. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, dėl objektyvių priežasčių negalėję supažindinti vaiko atstovų pagal įstatymą su Vaiko situacijos vertinimo anketa (pavyzdžiui, dėl vaiko atstovų pagal įstatymą sveikatos būklės, jei patys vaiko atstovai pagal įstatymą atsisako pasirašyti dokumentą ir pan.) per šiame punkte nurodytą terminą, priežastis, dėl ko vaiko atstovai pagal įstatymą negalėjo susipažinti su Vaiko situacijos vertinimo anketa, ir veiksmus, kuriuos atliko, siekdami supažindinti vaiko atstovus pagal įstatymą su šia anketa, nurodo Vaiko situacijos vertinimo anketoje (Aprašo 2 priedo VI skyriuje ir 2 priede).

27. Vaiko atstovai pagal įstatymą, kurie per Aprašo 26 punkte nurodytą terminą nesusipažino su Vaiko situacijos vertinimo anketa, gali su ja susipažinti ir pasirašyti atvykę į Tarnybą ar jos įgaliotą teritorinį skyrių arba kreiptis raštu arba elektroninėmis ryšio priemonėmis į Tarnybą arba jos įgaliotą teritorinį skyrių dėl Vaiko situacijos vertinimo anketos atsiuntimo elektroniniu paštu. Jei vaiko atstovai pagal įstatymą kreipiasi norėdami Vaiko situacijos vertinimo

anketą gauti elektroniniu paštu, Vaiko situacijos vertinimo anketa pasirašoma Aprašo 26 punkte nurodyta tvarka.

28. Specialiųjų poreikių, raidos ir (ar) kitokių sutrikimų turinčio vaiko situacijos vertinimo metu Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, atliekantys šio vaiko situacijos vertinimą, žodžiu, raštu ar elektroninėmis ryšio priemonėmis informavę (nurodę pasitelkiamo specialisto vardą, pavardę, įstaigą, kurioje jis dirba, ir turimą kvalifikaciją) vaiko atstovus pagal įstatymą, turi teisę į vaiko situacijos vertinimą įtraukti specialistus (psichologus, specialiuosius pedagogus ar kt. specialistus), kurie turi atitinkamų žinių ir kompetencijų, galinčių padėti išklausti vaiką ir nustatyti aplinkybes, turinčias reikšmės vaiko situacijos vertinimui.

TREČIASIS SKIRSNIS RIZIKOS VEIKSNIAI

29. Vertinant būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, turi būti įvertinti:

29.1. su vaiko funkcionavimu susiję rizikos veiksniai:

29.1.1. vaikas sistemingai nelanko švietimo įstaigos, praleidžia pamokas be pateisinamos priežasties, į ugdymo įstaigą ateina nuolat pavargęs, nepasiruošęs ar neaprupintas reikalingomis priemonėmis ir kt.;

29.1.2. vaikas pabėgo iš namų ir (ar) bėga iš namų ne pirmą kartą;

29.1.3. vaikas smurtauja prieš kitus asmenis, vagia ar atlieka kitus nusikalstamo pobūdžio veiksmus.

29.2. Su socialine aplinka susiję rizikos veiksniai:

29.2.1. vaiko atstovai pagal įstatymą patiria sunkumų, dėl kurių negali užtikrinti tinkamo vaiko poreikių patenkinimo, tačiau suvokia situaciją, yra atviri pagalbai, stengiasi keisti situaciją pagal galimybes.

29.3. Rizikos veiksniai, susiję su vaiko atstovais pagal įstatymą:

29.3.1. vaiko atstovai pagal įstatymą nuolat vengia kontakto su ugdymo įstaigos specialistais, privalomų sveikatos patikrinimų ir pan. ir tai daro neigiamą įtaką vaiko augimo, auklėjimo ir (arba) ugdymo procesui ir vaiko teisių bei geriausių interesų užtikrinimui;

29.3.2. vaiko atstovai pagal įstatymą nesiekia padėti vaikui spręsti problemų ir (ar) negeba suvaldyti situacijos, kuri kelia grėsmę vaikui (pavyzdžiui., patyčios bet kurioje vaiko aplinkoje, sveikatos iššūkiai, suicidinės vaiko mintys ir pan.);

29.3.3. vaiko atstovai pagal įstatymą galimai turi piktnaudžiavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis ar žalingo jų vartojimo, azartinių žaidimų priklausomybės požymių, ir tai turi neigiamą poveikį vaikui ir šeimai;

29.3.4. vaiko atstovai pagal įstatymą palieka vaiką be priežiūros arba asmenims, kurie netinkamai juo rūpinasi;

29.3.5. vaiko atstovai pagal įstatymą turi sveikatos sunkumų, dėl kurių gali tik iš dalies rūpintis vaiku ir jiems būtina pagalba;

29.3.6. neigiamas vaiko atstovų pagal įstatymą santykis su vaiku;

29.3.7. nepakankamos vaiko atstovų pagal įstatymą žinios ir įgūdžiai apie vaiko raidą ir brandą, dėl kurių vaiko atstovai pagal įstatymą nesugeba tinkamai tenkinti vaiko poreikių, užtikrinti jo amžių bei poreikius atitinkančią raidą;

29.3.8. vaiko atstovai pagal įstatymą santuokos nutraukimo proceso ir (ar) gyvenimo skyriumi nustatymo metu galimai daro neigiamą įtaką vaikui ir jo situacijai, kenkia vaiko santykiams su kitu vaiko atstovu pagal įstatymą;

29.3.9. kiti galimi vaiko teisių ir teisėtų interesų pažeidimai (vaikas negali laisvai pasirinkti norimos išpažinti religijos; galimai apribojamos jo galimybės bendrauti su socialine ir kita aplinka; vaikas neapsaugomas nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų savo gyvenamojoje vietoje).

30. Vertinant vaiko apsaugos poreikį turi būti įvertinti šie rizikos veiksniai:

30.1. vaikas patyrė savo atstovų pagal įstatymą ir (ar) kitų kartu gyvenančių asmenų bet kokios formos smurtą arba vaikas yra patyręs smurtą artimoje aplinkoje, arba vaikas yra smurto artimoje aplinkoje liudininkas ir vaiko atstovai pagal įstatymą negali užtikrinti vaikui saugios aplinkos;

30.2. vaiko elgesys kelia realų pavojų jo fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti reikšmingą žalą jo sveikatai ir (ar) realų pavojų aplinkiniams, o vaiko atstovai pagal įstatymą nesiima jokių veiksmų, nemato ir (ar) neįvertina tokio pavojaus ar žalos;

30.3. vaiko atstovai pagal įstatymą yra apsvaigę nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, galimai turi priklausomybės nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų požymių, žalingo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo požymių ir tai gali sukelti (sukelia) realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti (keliantį) reikšmingą žalą vaiko sveikatai, arba vienas iš vaiko atstovų pagal įstatymą yra apsvaigęs nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, galimai turi priklausomybės nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų požymių, žalingo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo požymių, o kitas iš vaiko atstovų pagal įstatymą negali

apsaugoti vaiko nuo jį žalojančio elgesio ir tai gali sukelti (sukelia) realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti (keliantį) reikšmingą žalą vaiko sveikatai;

30.4. vaiko atstovų pagal įstatymą elgesys vaiko atžvilgiu yra agresyvus ir (ar) smurtinis, ir (ar) keliantis arba galintis sukelti realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba galintis sukelti (keliantis) reikšmingą žalą vaiko sveikatai;

30.5. vaiko gyvenimo sąlygos kelia realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti (keliantį) reikšmingą žalą vaiko sveikatai, o vaiko atstovai pagal įstatymą nemato ir (ar) neįvertina tokio pavojaus ar žalos arba neturi galimybių išsaugoti vaiko sveikatą ir (ar) gyvybę;

30.6. vaiko atstovai pagal įstatymą yra dingę ir jų ieškoma (kol teismas juos pripažins nežinia kur esančiais arba paskelbs mirusiais) arba laikinai negali rūpintis vaiku dėl abiejų tėvų ar vieno iš jų ligos, suėmimo, bausmės atlikimo ar kitų svarbių priežasčių;

30.7. vaikas turi sveikatos sutrikimų (serga, karščiuoja ar kt.), sužalotas ir negydomas ar turi specialiųjų poreikių, kurių vaiko atstovai pagal įstatymą netenkina, nemato poreikio gydyti arba gydo priemonėmis, kurios kenkia vaikui;

30.8. autodestruktyvus vaiko elgesys (savižala, psichoaktyvių medžiagų vartojimas ir kt.), kurio jo atstovai pagal įstatymą negali suvaldyti;

30.9. vaikas išreiškia pageidavimą būti paimtas iš vaiko atstovų pagal įstatymą;

30.10. vaiko gyvenamojoje vietoje lankosi pašaliniai asmenys, kurie galimai kelia ar gali sukelti realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai ar normaliai raidai;

30.11. kiti objektyvūs rizikos veiksniai, susiję su vaiko funkcionavimu, vaiko atstovais pagal įstatymą, vaiko aplinka, kurie kelia realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti (keliantį) reikšmingą žalą vaiko sveikatai.

31. Vertinant vaiko situaciją, padidėjusios arba didelės rizikos veiksnys, lemiantis vaiko apsaugos poreikio nustatymą, yra bent vienos iš sąlygų atitikimas:

31.1. rizikos veiksnys (-iai) nustatomas (-i) abiem vaiko atstovams pagal įstatymą;

31.2. rizikos veiksnys (-iai) nustatomas (i) vienam iš vaiko atstovų pagal įstatymą, tačiau kitas vaiko atstovas pagal įstatymą negali užtriktini vaikui saugios aplinkos, jo teisių ir geriausių interesų;

31.3. rizikos veiksnys (-iai) nustatomas (-i) 3 metų ir jaunesniam vaikui;

31.4. rizikos veiksnys (-iai) nustatomas (-i) ne pirmą kartą;

31.5. vaikas išreiškia norą būti paimtas iš vaiko atstovų pagal įstatymą.

31.6. vaiko sveikata sutrikdyta, dėl to vaikas gydomas gydymo įstaigoje;

31.7. vaiko atstovai pagal įstatymą apsvaigę nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų;

31.8. vienas iš vaiko atstovų pagal įstatymą apsvaigęs nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, o kitas vaiko atstovas pagal įstatymą negali užtikrinti vaikui saugios aplinkos;

31.9. vaiko atstovų pagal įstatymą agresyvus elgesys su vaiku, keliantis realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai;

31.10. vienas iš vaiko atstovų pagal įstatymą agresyviai elgiasi su vaiku, keldamas realų pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei arba pavojų, galintį sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai, o kitas iš vaiko atstovų pagal įstatymą negali užtikrinti vaikui saugios aplinkos;

32. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, atlikdami vaiko situacijos vertinimą ir Vaiko situacijos vertinimo anketoje (Aprašo 2 priedas) nurodydami rizikos veiksnius, įvardytus Aprašo 29 ir 30 punktuose, turi juos pagrįsti konkrečiomis aplinkybėmis ir argumentais. Taip pat, apibrėžiant konkretų rizikos veiksnį, turi būti nurodoma, ar jis nustatomas vienam iš vaiko atstovų pagal įstatymą ar abiem vaiko atstovams pagal įstatymą.

33. Atliekant vaiko situacijos vertinimą ir nustatant rizikos veiksnį (-ius), taip pat turi būti nurodoma, ar yra nustatyti galimi apsaugos veiksniai, kurie gali padėti spręsti vaiko situaciją, mažinti neigiamą rizikos veiksnių poveikį vaikui.

III SKYRIUS **BŪTINYBĖS VERTINTI PAGALBOS VAIKUI (IR) AR ŠEIMAI POREIKĮ AR VAIKO** **APSAUGOS POREIKĮ NUSTATYMAS**

PIRMASIS SKIRSNIS **BŪTINYBĖS VERTINTI PAGALBOS VAIKUI IR (AR) ŠEIMAI POREIKĮ** **NUSTATYMAS**

34. Jei yra nustatomas bent vienas iš Aprašo 29 punkte nurodytų rizikos veiksnių, nustatoma būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį.

35. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatę būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, nedelsdami, bet ne vėliau nei kitą darbo dieną raštu arba elektroniniu paštu vaiko gyvenamosios vietos savivaldybės socialinių paslaugų įstaigai ar kitai įstaigai, kuriai savivaldybė suteikė įgaliojimus koordinuoti atvejo vadybos procesą ir teikti socialines paslaugas šeimoms savivaldybėje (toliau – socialinių paslaugų įstaiga), pateikia Vaiko situacijos vertinimo

anketos kopiją ir kitus turimus dokumentus bei informaciją, nurodytą Atvejo vadybos tvarkos aprašo 4 punkte.

36. Socialinių paslaugų įstaiga ne vėliau nei kitą darbo dieną skiria šeimai atvejo vadybininką, kuris susipažįsta su Tarnybos ar jos įgalioto skyriaus pateikta informacija, nurodyta Aprašo 35 punkte, ir atlieka vaiko ir (ar) šeimos poreikių įvertinimą, siekdamas nustatyti, ar šeimai yra reikalinga kompleksinė pagalba, ar tam tikros pavienės paslaugos, vadovaudamasis Atvejo vadybos tvarkos aprašu, patvirtintu socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu.

ANTRASIS SKIRSNIS VAIKO APSAUGOS POREIKIO NUSTATYMAS

37. Vaiko apsaugos poreikis nustatomas tuo atveju, jei, nustačius bent vieną iš Aprašo 30 punkte nurodytų rizikos veiksnių, nėra nustatomas apsaugos veiksnys.

38. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatę vaiko apsaugos poreikį, nedelsdami užtikrina vaikui laikinąją priežiūrą arba paima vaiką iš vaiko atstovų pagal įstatymą ir nedelsdami, bet ne vėliau nei kitą darbo dieną nuo vaiko apsaugos poreikio nustatymo dienos inicijuoja atvejo vadybininko paskyrimą. Atvejo vadybos tvarkos apraše nustatyta tvarka bei mobiliosios komandos sudarymą. Mobilųjų komandų sudarymo, specialistų atrankos ir jų darbo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

39. Vaiko laikinoji priežiūra užtikrinama, jei Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatę vaiko apsaugos poreikį, turi galimybę užtikrinti vaikui saugią aplinką vaiką perdavus vaiko giminaičių, su vaiku emociniais ryšiais susijusių ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą nurodytų asmenų, galinčių laikinai prižiūrėti vaiką, priežiūrai vaiko ir jo atstovų pagal įstatymą gyvenamojoje vietoje arba laikinai vaiką prižiūrinčio asmens gyvenamojoje vietoje, arba socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje.

40. Vaiko laikinosios priežiūros metu vaikui užtikrinama saugi aplinka, pritaikius vieną iš priemonių, nurodytų Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36⁴ straipsnio 1 dalyje, kuri organizuojama ir vykdoma socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame Vaiko laikinosios priežiūros tvarkos apraše nustatyta tvarka.

41. Vaiko paėmimas iš vaiko atstovų pagal įstatymą, nustačius vaiko apsaugos poreikį, taikomas:

41.1. Civilinio kodekso 3.254¹ straipsnyje nustatyta tvarka ir Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36⁵ straipsnyje nurodytais atvejais;

41.2. jei vaiko atstovai pagal įstatymą nesutinka su vaiko laikinosios priežiūros priemonės taikymu;

41.3. jei vaiko atstovai pagal įstatymą sutinka, kad vaikui būtų taikoma laikinosios priežiūros priemonė, bet nesutaria su vaiko laikinąją priežiūrą vykdančiu asmeniu ir (arba) atsisako apsigyventi socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje ar nesant galimybių apgyvendinti vaiko ir (ar) šeimos minėtoje įstaigoje;

41.4. jei nėra galimybės nustatyti vaiko laikinosios priežiūros arba asmuo, kurį nurodė vaiko atstovai pagal įstatymą, Tarnybos ar jos įgalioto teritorinio skyriaus vertinimu, negali užtikrinti vaikui saugios aplinkos ir nėra galimybės taikyti vaiko laikinosios priežiūros socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje;

41.5. jei vaikas paimamas iš vaiko atstovų pagal įstatymą Aprašo 43 punkte nurodytais atvejais, vaikas laikinai apgyvendinamas jam saugioje aplinkoje Aprašo III skyriaus antrajame skirsnyje nustatyta tvarka.

41. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatę vaiko apsaugos poreikį, nedelsdami, bet ne vėliau nei kitą darbo dieną raštu pateikia socialinių paslaugų įstaigai Vaiko situacijos vertinimo anketos kopiją, jei vaikui nustatyta vaiko laikinoji priežiūra, atsižvelgdami į tai, kurioje vietoje nustatyta vaiko laikinoji priežiūra, – Vaiko laikinosios priežiūros organizavimo vaiko ir tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą gyvenamojoje vietoje / vaiką laikinai prižiūrinčių asmenų gyvenamojoje vietoje akto (Vaiko laikinosios priežiūros aprašo 1 priedas) arba Vaiko laikinosios priežiūros organizavimo socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje akto (Vaiko laikinosios priežiūros aprašo 2 priedas) kopiją, o jei taikomas vaiko paėmimas iš vaiko atstovų pagal įstatymą, – Vaiko laikino apgyvendinimo akto (Aprašo 3 priedas) kopiją, taip pat kitą turimą svarbią informaciją, galinčią turėti reikšmingą įtaką atvejo vadybos procesui ir pagalbos šeimai teikimui (apie vaiko atstovams pagal įstatymą ar vienam iš vaiko atstovų pagal įstatymą paskirtas kardomąsias priemones arba jų panaikinimą ir pan.).

42. Atvejo vadybininkas pagalbą vaikui ir (ar) šeimai, nustačius vaiko apsaugos poreikį, organizuoja vadovaudamasis Atvejo vadybos tvarkos aprašu.

43. Jei Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius laikinai apgyvendina vaiką saugioje aplinkoje Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 43 straipsnyje nurodytais atvejais, Civilinio kodekso 3.254¹ straipsnyje nustatyta tvarka ir terminais kreipiasi į teismą dėl leidimo paimiti vaiką iš vaiko atstovų pagal įstatymą.

44. Savivaldybės administracija nuolat atnaušina (ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo duomenų pasikeitimo) ir raštu pateikia Tarnybos įgaliotam teritoriniam skyriui savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintą budinčių globotojų, globėjų (rūpintojų) šeimų, šeimynų ir vaikų socialinės globos institucijų, sutinkančių priimti likusį be tėvų globos vaiką bet kuriuo paros metu, sąrašą, kuriame nurodoma fizinio asmens vardas, pavardė gimimo data arba

juridinio asmens pavadinimas bei kodas ir kontaktiniai duomenys (telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, paslaugos teikimo adresas).

45. Vaiko laikinas apgyvendinimas vaikų globos (rūpybos) institucijoje gali būti organizuojamas tik išimtiniais atvejais, kai nėra galimybės jo laikinai apgyvendinti šeimoje, globos centre arba šeimynoje arba esant bent vienai iš Civilinio kodekso 3.261 straipsnio 2 dalies 1–3 punktuose nustatytų objektyvių priežasčių, dėl kurių būtina vaikui iki 3 metų nustatyti globą vaikų globos institucijoje, ir tai neprieštarauja vaiko teisėms ir teisėtiems interesams.

46. Jei būtina, prieš organizuojant vaiko laikiną apgyvendinimą, vaikas gali būti nusiųstas į sveikatos priežiūros įstaigą, kai, vaiką paėmus iš jam nesaugios aplinkos, būtina ištirti vaiko sveikatos būklę ar suteikti jam sveikatos priežiūros paslaugas, arba paskirti stacionarų gydymą.

47. Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatę, kurioje saugioje aplinkoje gali laikinai apgyvendinti vaiką, joje laikinai apgyvendina vaiką ir užpildo Vaiko laikino apgyvendinimo aktą (Aprašo 3 priedas), su kuriuo iš karto, kai tik jis užpildomas, pasirašytinai supažindinami vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą, asmuo, pas kurį laikinai apgyvendinamas vaikas ir kurį pasirašo Tarnybos ar jos įgalioto teritorinio skyriaus specialistai.

48. Tarnybos teritorinis skyrius privalo užtikrinti, kad vaiką laikinai apgyvendinus saugioje aplinkoje, siekiant išvengti papildomo traumavimo, laikino apgyvendinimo vieta gali būti keičiama tik jei vaikas laikinai apgyvendinamas vaikų globos (rūpybos) institucijoje ir atsiranda fiziniai asmenys, kurių šeimoje gali būti laikinai apgyvendintas vaikas.

49. Tarnybos teritorinis skyrius, laikinai apgyvendindamas vaiką ir užtikrindamas vaiko teisę gauti visą reikiamą pagalbą, tinkamą priežiūrą ir saugią aplinką, atlikęs Aprašo 47 punkte nurodytus veiksmus tiesiogiai arba elektroniniu paštu per 3 darbo dienas po to, kai atlikti Aprašo 47 punkte nurodyti veiksmai, asmeniui, pas kurį laikinai apgyvendinamas vaikas, perduoda Vaiko laikino apgyvendinimo akto kopiją. Jei Tarnybos teritorinis skyrius vaiko laikino apgyvendinimo metu neturi visos informacijos apie vaiką, jie ne vėliau nei per 3 darbo dienas iš vaiko ugdymo įstaigos, sveikatos priežiūros įstaigos, atvejo vadybininko (anksčiau nustatyti vaiko poreikiai, identifikuotos rizikos, teiktos paslaugos ir pagalba), jei yra galimybė, iš vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą surenka visą informaciją (apie vaiko sveikatos poreikius (pavyzdžiui, gydytojo pateiktas mitybos rekomendacijas, miego režimą), mokymosi poreikius, mitybos ypatumus (pavyzdžiui, turimas alergijas maistui, polinkį užspringti), paskirtą gydymą ar paslaugas (koks gydymas ar paslaugos paskirtos, kokiam laikotarpiui), popamokinę veiklą (lankomus būrelius ar kitą popamokinę veiklą, užsiėmimų vietą ir laiką) apie vaiką, reikalingą vaiko teisei gauti visą reikiamą pagalbą, tinkamą priežiūrą ir saugią aplinką užtikrinti, ir raštu perduoda asmeniui, pas kurį laikinai apgyvendinamas vaikas.

50. Vaiko laikinas apgyvendinimas nutrūksta savivaldybės administracijos direktoriui priėmus įsakymą dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo ir laikinojo globėjo (rūpintojo) paskyrimo.

51. Jeigu atvejo nagrinėjimo posėdyje, peržiūrint pagalbos planą ar dirbant su šeima, paaiškėja, kad aplinkybės, dėl kurių buvo nustatytas vaiko apsaugos poreikis, išnyksta, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas:

51.1. jei buvo nustatytas vaiko apsaugos poreikis ir taikoma vaiko laikinoji priežiūra, atvejo vadybininkas apie aplinkybių, dėl kurių buvo iškilęs realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, išnykimą nedelsdamas raštu informuoja Tarnybą arba jos įgaliotą teritorinį skyrių (nurodo vaiko tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą vardą, pavardę, gimimo datą, pokyčius, kurie įvyko šeimoje ir dėl kurių galima teigti, kad išnyko aplinkybės, dėl kurių buvo iškilęs realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei) ir organizuoja atvejo nagrinėjimo posėdį, kurio metu, vadovaudamiesi atvejo vadybininko motyvuotu siūlymu, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius priima sprendimą dėl vaiko apsaugos priemonės taikymo nutraukimo;

51.2. jei buvo nustatytas vaiko apsaugos poreikis ir taikoma vaiko laikinoji priežiūra, o su šeima dirbo mobilioji komanda, ši komanda apie aplinkybių, dėl kurių buvo iškilęs realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, išnykimą nedelsdama raštu informuoja Tarnybą arba jos įgaliotą teritorinį skyrių (nurodo vaiko tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą vardą, pavardę, gimimo datą, pokyčius, kurie įvyko šeimoje ir dėl kurių galima teigti, kad išnyko aplinkybės, dėl kurių buvo iškilęs realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei) ir šie per 3 darbo dienas priima sprendimą dėl vaiko apsaugos priemonės taikymo nutraukimo;

51.3. jei buvo nustatyta vaiko laikinoji globa (rūpyba), atvejo vadybininkas apie aplinkybių, dėl kurių buvo iškilęs realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, išnykimą nedelsdamas raštu informuoja Tarnybą arba jos įgaliotą teritorinį skyrių (nurodo vaiko tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą vardą, pavardę, gimimo datą, pokyčius, kurie įvyko šeimoje ir dėl kurių galima teigti, kad išnyko aplinkybės, dėl kurių buvo iškilęs realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei) ir šis inicijuoja vaiko laikinosios globos (rūpybos) peržiūros posėdį, kurio metu, atvejo vadybininko ir (ar) mobiliosios komandos motyvuotu siūlymu, Tarnyba arba jos įgaliotas teritorinis skyrius priima sprendimą dėl vaiko (ne) grąžinimo į šeimą.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52. Apraše nurodyti duomenų valdytojai privalo užtikrinti, kad asmens duomenys būtų tvarkomi vadovaujantis Reglamentu ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

53. Dokumentai (įskaitant dokumentus, kuriuose yra asmens duomenų) saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytais terminais.

54. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos Reglamente ir įstaigos, į kurią kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka;
